

Motion till riksdagen 2019/20:2898

av **Anna Sibinska och Mats Berglund (båda MP)**

Stärkt biblioteksväsende

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att få den nationella biblioteksstrategin på plats och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om pliktlagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kopplingen mellan pedagogik och bibliotek och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nationella lånecentralen för mångspråk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det samiska biblioteket och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om biblioteksersättningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under mandatperioden 2014–2018 gjorde Miljöpartiet i regering stora satsningar på biblioteksväsendet. Ett starkt biblioteksväsende är en central del av ett demokratiskt Sverige där människor ges jämlika möjligheter till information och informationskunnighet. Även för litteraturen, läskunnigheten och den fria åsiktsbildningen är biblioteksväsendet viktigt.

Biblioteket är en viktig mötesplats där människor med olika bakgrund och förutsättningar kan mötas och ta del av kunskap, litteratur och kultur. Varje kommun ska, enligt bibliotekslagen, ha folkbibliotek. Sett över tid har antalet folkbibliotek och biblioteksfilialer minskat, vilket är en oroväckande trend som framförallt slår mot människor som lever på landsbygden. Bibliotek ska finnas tillgängliga för alla.

Fortsatta satsningar på bibliotek över hela landet såväl som investeringar i biblioteksväsendets infrastruktur är nödvändiga. I motionen föreslås ett antal reformer som kan genomföras redan nu och som ger god effekt för biblioteken i hela landet.

Fortsatta satsningar på svenskt biblioteksväsende

Sverige satsar nu 250 miljoner kronor årligen 2018–2020 för att öka utbudet av och tillgängligheten till biblioteksverksamhet i hela landet. En del av satsningen, 25 miljoner kronor per år, tillförs kultursamverkansmodellen där bl.a. medel till bibliotek, läs- och litteraturfrämjande fördelas. Det är viktiga investeringar i kulturen såväl som i bildningen. Kort sagt, i demokratin.

Regeringen har också under 2014–2018 gjort satsningar på skolbiblioteken där effekt redan kan ses genom att bemanningen ökar och inköp av nya medier till skolbiblioteken ökar.

Miljöpartiet vill fortsätta dessa satsningar, göra de tillfälligt avsatta medlen permanenta men också använda dem till strukturella reformer som gynnar hela det svenska biblioteksväsendet.

Kungliga biblioteket har arbetat fram ett förslag på en nationell biblioteksstrategi. Den var klar i mars 2019. Förslaget är ute på remiss fram till den 15 oktober. Strategin behöver sedan komma på plats för att vi ska kunna säkerställa att bibliotekslagen uppfylls och att bibliotekens roll och potential tas tillvara. Redan nu går det att peka ut ett antal insatser som behöver genomföras.

Pliktlagen måste ses över

I takt med teknikutveckling och förändrade beteendemönster behöver lagen förändras så att vi fortsatt ändamålsenligt kan samla in vår samtid för att i framtiden kunna förstå och forska i vårt kollektiva minne.

Stärka kopplingen mellan pedagogik och bibliotek

En gemensam läromodul för bibliotekarier och lärare behöver utvecklas med syfte att tillsammans stärka skolelevens läsengagemang samt medie- och informationskunnigheten (MIK). Kungliga biblioteket har föreslagit att Skolverkets redan etablerade läromoduler kan vara modell för denna satsning.

Den nationella lånecentralen för mångspråk behöver förstärkas

Detta krävs för att möta nuvarande och kommande behov av mångspråkig biblioteksverksamhet. Det är en demokratisk ödesfråga att alla människor i vårt land, oavsett förstaspråk, har samma fria tillgång till läsoplevelser, fri information och fri åsiktsbildning.

Ett lyft för samernas bibliotek

En levande och modern biblioteksverksamhet bidrar till en positiv utveckling för de samiska språken genom att bl.a. synliggöra och tillgängliggöra den samiska litteraturen samt stödja de samiska språken inom utbildningsområdet.

Fortsatt stöd för utveckling och innovation i biblioteksverksamheten över hela landet

Tillgång till biblioteksverksamhet av hög kvalitet oavsett var man bor i landet är oerhört viktigt. Inte minst för att förankra och möjliggöra det öppna, fria och demokratiska samhällsbygget.

Biblioteksersättningen ska fortsatt öka

För att fortsatt kunna ha starka bibliotek i hela landet måste vi se till att det finns schysta villkor för de som fyller biblioteken med innehåll. Biblioteksersättningen har sammanlagt höjts med 29 700 000 kr under perioden 2016–2019. Detta är en höjning med 20,9 procent räknat från 2015 års nivå. Bibliotekens legitimitet bärs upp av att upphovsrättsinnehavarna har rimliga villkor vid utlån och användande av deras verk inom bibliotekens tjänster. Därför behöver biblioteksersättningen också i framtiden förhandlas med parterna och fortsätta öka.

Anna Sibinska (MP)

Mats Berglund (MP)